

फोर्ट महसूल विभागातील भूकर क्र.१४६९
येथील रंगभवन या खुल्या नाट्यगृहाची जागा
सांस्कृतिक कार्य संचालनालयास हस्तांतरित
करण्याबाबत ...

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- जमीन-२०२३/प्र.क्र.३१/ज-२,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २७ सप्टेंबर, २०२३.

संदर्भ:

- १) मराठी भाषा विभाग शासन निर्णय क्र.मभाभ-२०१३/प्र.क्र.४०/भाषा-२, दि.१६.०८.२०२३.
- २) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र.जमीन-२५१३/प्र.क्र.९२/ज-२, दि.२३.१०.२०१३.
- ३) महसूल व वन विभाग शुद्धिपत्रक क्र.जमीन-२५१३/प्र.क्र.९२/ज-२, दि.१५.०३.२०१४.
- ४) मराठी भाषा विभाग शासन निर्णय क्र.मभाभ-२०१६/प्र.क्र.१२८/भाषा-१,(भाग-२),
दि.०५.०३.२०१८.
- ५) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांचे पत्र क्र.सां.का.सं./आस्था-१५/२९३६,
दि.१७.०५.२०२३.
- ६) जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांचे पत्र क्र.सीएसएलआर/मशा-२/फोर्ट-१४६९/मराठी भाषा
भवन/२०२३, दि.१८.०७.२०२३.

प्रस्तावना:

रंगभवन, धोबीतलाव, मुंबई येथे "मराठी भाषा संशोधन, विकास व सांस्कृतिक केंद्र" (भाषा भवन) बांधण्याच्या प्रस्तावास दि.१०.०७.२०१३ रोजीच्या मा. मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली. त्यानुसार संदर्भित क्र.२ व ३ येथील दि.२३.१०.२०१३ व दि.१५.०३.२०१४ अन्वये फोर्ट महसूल विभागातील भूकर क्रमांक १४६९ एकूण क्षेत्र १८२१४.१९ चौ.मी. पैकी ५६४८.५५ चौ.मी. इतके क्षेत्र मराठी भाषा विभागास हस्तांतरित करण्यात आले होते. तथापि, "रंगभवन" या इमारतीचा समावेश हेरीटेज यादीमध्ये असल्याने सदर ठिकाणी बांधकाम करण्यास वारसा जपणूक समितीने आक्षेप घेतल्यामुळे रंगभवन, धोबीतलाव, मुंबई या जागेवर "मराठी भाषा संशोधन विकास व सांस्कृतिक केंद्र" च्या बांधकामाबाबतचा धोरणात्मक निर्णय रद्द करून मराठी भाषा विभागास हस्तांतरित करण्यात आलेली जागा संदर्भित क्र.४ येथील दि.०५.०३.२०१८ अन्वये महसूल व वन विभागास प्रत्यार्पित करण्यात आली. सदर क्षेत्राच्या मिळकत पत्रिकेवर धारक सदरी ५६४८.५५ चौ.मी. एवढ्या क्षेत्राकरीता शासनाच्या नावाची नोंद घेण्यात आली.

आता, संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांनी रंगभवन नाट्यगृह, धोबी तलाव येथील यापूर्वी त्यांच्याच ताब्यात असलेली ५६४८.५५ चौ.मी. जागा सांस्कृतिक कार्य संचालनालयास हस्तांतरित करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांच्या संदर्भित क्र.६ येथील प्रस्तावाच्या अनुषंगाने शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

फोर्ट महसूल विभागातील भूकर क्रमांक १४६९ एकूण क्षेत्र १८२१४.१९ चौ.मी. पैकी ५६४८.५५ चौ.मी. इतके क्षेत्र महाराष्ट्र जमीन महसूल (सरकारी जमिनीची विल्हेवाट लावणे) नियम, १९७१ मधील नियम ५ व ६ मधील तरतुदीनुसार तसेच शासन परिपत्रक, महसूल व वन विभाग, क्रमांक एलएनडी-१०७१/१८३७३६-ए दोन, दि.०९.०९.१९७१ मधील तरतुदीनुसार सांस्कृतिक कार्य संचालनालयास भोगवटामुल्यरहीत व महसूलमुक्त तत्वावर हस्तांतरीत करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती:-

- (i) सदर जमिनीचा मंजूर प्रयोजनाव्यतिरिक्त अन्य प्रयोजनांसाठी वापर करणे, बीओटी/बीओओटी/पीपीपी वा अन्य प्रकारे खाजगी सहभागातून सदर जमिनीचा विकास करणे, ती पोटभाड्याने देणे इत्यादी कार्यवाही करावयाची असल्यास त्यास महसूल व वन विभागाची पूर्वपरवानगी घेणे आवश्यक राहिल. तसेच त्यासाठी निश्चित करण्यात येईल इतके अधिमूल्य/अनर्जित रक्कम या विभागास अदा करणे आवश्यक राहिल.
- (ii) अंतिमतः मंजूर करण्यात आलेल्या या जमिनीचा नियोजित वापर संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांनी पुढील ३ वर्षांमध्ये सुरु करणे आवश्यक राहिल.
- (iii) महसूल व वन विभागाच्या पूर्वपरवानगीशिवाय सदरहू जमीन किंवा तिचा कोणताही भाग गहाण ठेवता येणार नाही किंवा कोणत्याही प्रकारे हस्तांतरित करता येणार नाही. तसेच, त्रयस्त पक्षाचे हितसंबंध निर्माण होतील अशी कोणतीही कार्यवाही करता येणार नाही.
- (iv) भविष्यात सांस्कृतिक कार्य संचालनालयाने उक्त जमिनीचा मंजूर प्रयोजनाकरीता वापर करणे थांबविल्यास अथवा जमीन मंजूर करण्याच्या शर्तीपैकी कोणत्याही शर्तीचा भंग केल्यास व सदर बाब संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांच्या निदर्शनास आणून दिल्यावरही विहित केलेल्या कालावधीत सदरहू शर्तभंग निराकरणाबाबत उचित कार्यवाही न केल्यास सदरहू जमीन त्यावरील बांधकामासह परत घेण्याचा अधिकार राज्य शासनाच्या महसूल व वन विभागास असेल.
- (v) “रंगभवन” ही वास्तू हेरीटेज वास्तू घोषित केलेली असल्याने सदर वास्तूमध्ये बांधकाम अगर दुरुस्ती करण्यापूर्वी मुंबई वारसा जतन समितीचे अभिप्राय/ना-हरकत घेणे आवश्यक राहिल.
- (vi) सांस्कृतिक कार्य संचालनालयामार्फत उभारण्यात येणा-या बंदिस्त नाट्यगृहाचा व इतर अनुषंगिक सुविधांचा आवश्यकतेनुसार विनामूल्य वापर करण्याचा महसूल विभागास पूर्णपणे अधिकार असेल.
- (vii) सदर जमिनीच्या संरक्षणाची सर्वस्वी जबाबदारी संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांची असेल.
- (viii) जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांना आवश्यक व योग्य वाटतील अशा इतर अटी व शर्ती विहित करण्याची मुभा राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संकेतांक २०२३०९२७१८१५०१३०१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मंजुषा सोनजे)
कार्यासन अधिकारी

प्रति,

जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर, जुने जकात घर, शहीद भगतसिंग रोड, फोर्ट, मुंबई.

प्रतिलिपी,

- १) मा.मुख्यमंत्री महोदय यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.उपमुख्यमंत्री महोदय (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री महोदय (वित्त व नियोजन) यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.मंत्री (महसूल)/ मा.मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण)/ मा.मंत्री (सांस्कृतिक कार्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- ५) अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) प्रधान सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन, नवी मुंबई.
- ९) आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई
- १०) शासनाचे मुख्य वास्तुशास्त्रज्ञ, फोर्ट, मुंबई
- ११) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, जुने सचिवालय, पहिला मजला, विस्तार भवन, महात्मा गांधी मार्ग, मुंबई.
- १२) प्रधान महालेखापाल (लेखापरिक्षा /लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर.
- १३) निवड नस्ती (ज-२), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.